

VUI BƯỚC ĐẾN TRƯỜNG

Thời lượng: 4 tiết

MỤC TIÊU:

Năng lực âm nhạc:

- NLÂN1: Hát đúng giai điệu, lời ca và tính chất vui tươi, hồn nhiên của bài Mùa khai trường.
- NLÂN2: Biết sử dụng nhạc cụ tiết tấu gõ đệm cho bài Mùa khai trường.
- NLÂN3: Nêu được các thuộc tính của âm thanh có tính nhạc.
- NLÂN4: Đọc đúng cao độ, trường độ Bài đọc nhạc số 1.
- NLÂN5: Nêu được những nét chính trong sự nghiệp sáng tác của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước.
- NLÂN6: Nêu được cảm nhận và bộc lộ cảm xúc với bài hát Lên đường.

Năng lực chung:

- NLC1: Tự chủ và sáng tạo: Chủ động thực hiện các nhiệm vụ học tập.
- NLC2: Giao tiếp và hợp tác: Biết giao lưu, hợp tác, hoạt động nhóm để hoàn thành nhiệm vụ học tập.
- NLC3: Giải quyết vấn đề và sáng tạo: Biết cách giải quyết các nhiệm vụ học tập được đặt ra.

Phẩm chất:

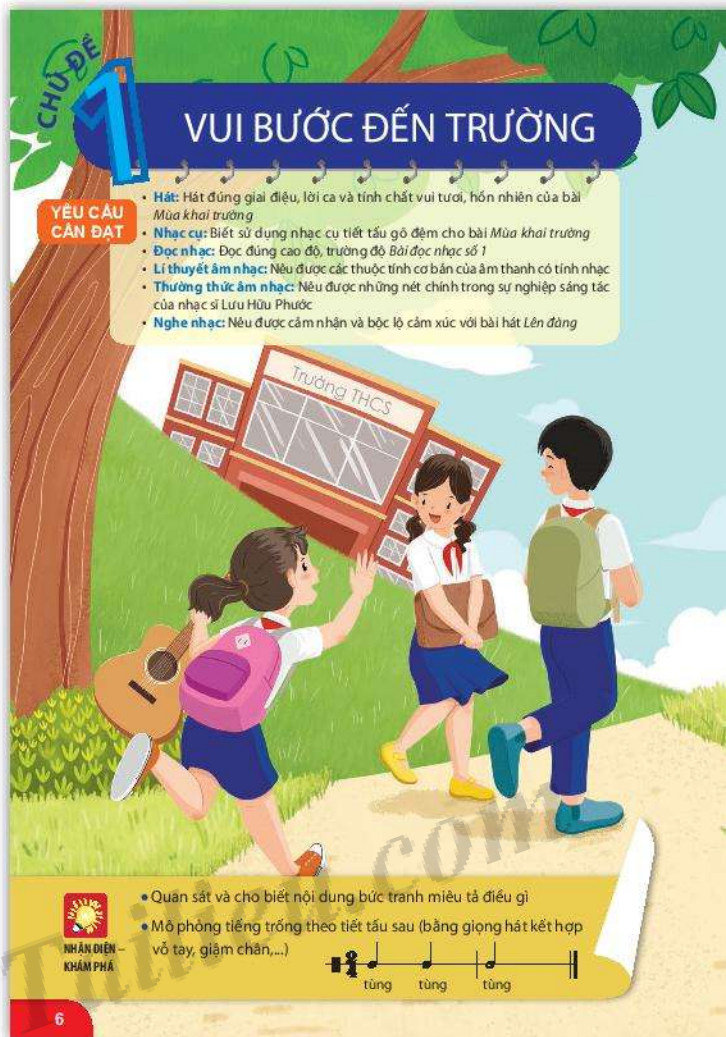
- PC1: Nhân ái: Yêu mái trường, có ý thức giữ gìn tài sản và bảo vệ lớp học, trường học.
- PC2: Chăm chỉ: Tích cực, tự giác trong học tập.

Tổ chức hoạt động: Nhận diện – Khám phá

Gợi ý hoạt động:

HD1: Trò chơi âm nhạc

- GV cho HS quan sát để nhận biết âm hình tiết tấu (ta – ta – ta – a) với âm “tùng tùng tùng”. GV gõ và đọc mẫu, HS làm theo với các hình thức khác nhau: vỗ tay, giậm chân,...
- GV đặt câu hỏi để HS phát biểu về những trải nghiệm đã từng được biết những tiếng trống nào, nêu cảm xúc khi nghe trống trường

HD2: Xem tranh chủ đề

- GV cho HS quan sát bức tranh kết hợp tên bài hát Mùa khai trường để nhận diện chủ đề về ngày khai trường.

Tổ chức hoạt động dạy học: Hát

Mục tiêu: NLÂN1, NLC1, NLC2, NLC3, PC1, PC2

Thiết bị dạy học: tệp âm thanh bài hát, video bài hát Mùa khai trường; đàn phím điện tử, máy nghe nhạc, máy chiếu (nếu có),...

PP&KTDH:

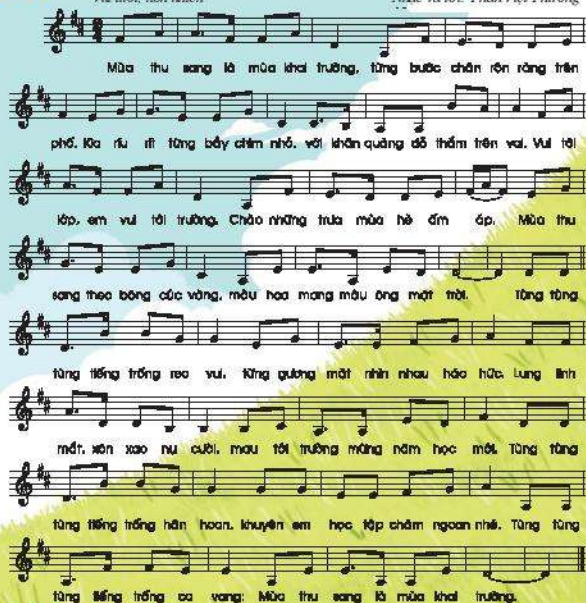
- PPDH: mẫu, trò chơi, vận động theo nhịp điệu,...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép,...

MÙA KHAI TRƯỜNG

Vui tươi, hồn nhiên

Nhạc và lời: Phan Việt Phương

Tìm hiểu bài hát

Mùa khai trường được nhạc sĩ Phan Việt Phương sáng tác năm 2014. Bài hát gồm hai đoạn nhạc, đoạn 1 từ "Mùa thu sang..." đến "...ông mặt trời"; đoạn 2 từ "Từng từng từng..." đến hết bài. Với giai điệu vui tươi, hồn nhiên, bài hát thể hiện niềm hân hoan của các em học sinh khi bước vào năm học mới.

- Nghe và nêu cảm nhận của em về bài hát
- Hát bài Mùa khai trường với tính chất vui tươi, hồn nhiên
- Em cần làm gì cho lớp, cho trường của em?

7

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Khởi động

HD1: Nghe bài hát và nêu cảm nhận

- GV hướng dẫn HS nghe lại bài Mùa khai trường kết hợp vận động tự do nhẹ nhàng và thực hiện yêu cầu: Nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc của bài hát.

2. Hình thành kiến thức mới

HD2: Tìm hiểu bài hát

- GV hướng dẫn HS nghe bài hát và quan sát văn bản để tìm hiểu về cấu trúc hai đoạn của bài; chia câu hát trên văn bản ca khúc,...

3. Thực hành – Luyện tập

HD3: Khởi động giọng

- GV hướng dẫn HS khởi động giọng bằng trò chơi hát theo những đường nét chuyển động của âm thanh thông qua bàn tay di chuyển lên xuống của GV.

HD4: Dạy bài hát

- GV hướng dẫn HS học bài hát, theo lối móc xích; tùy vào năng lực HS mà GV tổ chức các bước dạy học hát phù hợp.
- GV có thể cho HS vừa hát vừa kết hợp vận động để HS ghi nhớ bài dễ dàng.
- GV lồng ghép giáo dục phẩm chất trách nhiệm: giữ gìn lớp, trường sạch đẹp,...

HD5: Biểu diễn bài hát

- GV cho cả lớp hát lại bài hát theo nhạc nền và kết hợp vận động.
- GV chia nhóm và yêu cầu các nhóm thực hành biểu diễn hát lại bài hát vừa học.

4. Vận dụng – Sáng tạo

HD6: Sản phẩm âm nhạc

- GV hướng dẫn HS sáng tạo về hình thức biểu diễn hoặc tiết tấu gõ đệm, động tác vận động,...
- GV chia nhóm, yêu cầu mỗi nhóm tự thảo luận và trình diễn. Gợi ý: trình bày đơn ca hoặc song ca, tốp ca, kết hợp gõ đệm cùng bạn.

Đánh giá:

- Mức độ 1: hát đúng giai điệu và lời ca bài hát
- Mức độ 2: hát đúng giai điệu, lời ca bài hát và thể hiện biểu cảm
- Mức độ 3: hát được các hình thức khác nhau

Tổ chức hoạt động dạy học: Nhạc cụ

Mục tiêu: NLÂN2, NLC1, NLC2, PC 3

Thiết bị dạy học: nhạc nền bài Tiếng chuông và ngọn cờ, nhạc cụ gõ,...

PP & KTDH:

- PPDH: thực hành, làm mẫu, Orff-Schulwerk,...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép,...

Gợi ý hoạt động dạy học:

I. Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 1

1. Khởi động

HD 1: Trò chơi Truyền tín hiệu

- GV tổ chức theo nhóm, xếp 1 hàng dọc, bạn cuối cùng vỗ lên vai bạn đứng trước theo mẫu tiết tấu nhất định và tiếp tục truyền tín hiệu đến bạn đầu tiên. Bạn đầu hàng sẽ dùng trống nhỏ gõ lại tiết tấu (tín hiệu) đã được nhận.

HD 2: Quan sát và nhận xét

- GV cho HS quan sát hai mẫu tiết tấu a, b và nhận xét về điểm giống và khác của hai mẫu trên. Gợi ý so sánh: nhịp, tiết tấu, hình nốt,...

2. Thực hành – Luyện tập

HD 3: Gõ đệm cho bài hát

- GV yêu cầu HS đọc tiết tấu mẫu a, b theo âm tiết và kết hợp với nhạc cụ gõ bất kì.
- HS hát bài Mùa khai trường kết hợp gõ đệm.
- GV có thể chia nhóm, sử dụng hình thức ostinato để hướng dẫn các nhóm HS tuân tự kết hợp gõ đệm cho bài hát, hoặc dùng kĩ thuật mảnh ghép để thực hiện. Lưu ý: GV quan sát sửa lỗi cho HS.

3. Vận dụng – Sáng tạo

HD 4: Biểu diễn âm nhạc

- GV chia nhóm và sử dụng kĩ thuật mảnh ghép để yêu cầu các nhóm HS tự sáng tạo mẫu tiết tấu nhạc cụ gõ hoặc vận động cơ thể để đệm cho bài hát. Sau khi luyện tập, GV lựa chọn một vài HS ở mỗi nhóm để cùng nhau kết hợp biểu diễn.

Đánh giá:

- Mức độ 1: đọc được các mẫu tiết tấu
- Mức độ 2: thể hiện được nhạc cụ theo mẫu tiết tấu
- Mức độ 3: gõ đệm cho bài hát cùng bạn

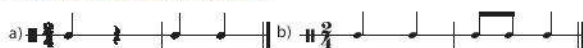
Tổ chức hoạt động dạy học: Đọc nhạc

Mục tiêu: NLÂN4, NLC1, NLC2, NLC3, PC1

Nhạc cụ tiết tấu: Bài thực hành số 1

1. Nhận xét các mẫu tiết tấu dưới đây:

2. Luyện tập hai mẫu tiết tấu trên với nhạc cụ gõ theo các bước sau:

- Đọc tiết tấu
- Gõ tiết tấu

3. Gõ đệm

- Sử dụng nhạc cụ gõ và vận động cơ thể để đệm cho bài hát Mùa khai trường theo mẫu dưới đây:

- Sử dụng mẫu tiết tấu a để đệm cho đoạn 2 của bài hát với các nhạc cụ gõ và vận động cơ thể

Bài đọc nhạc số 1

Moderato (vừa phải)

Thiết bị dạy học: đàn phím điện tử, máy chiếu, bảng tương tác (nếu có),...

PP & KTDH:

- PPDH: trực quan, làm mẫu, trò chơi,...
- KTDH: chia nhóm, mảnh ghép,...

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Hình thành kiến thức mới:

- Cho HS quan sát bản nhạc Bài đọc nhạc số 1, nhận xét về cao độ, trường độ, nhịp độ,...
 - Hướng dẫn HS tìm hiểu để nêu được:
- + Bài đọc nhạc số 1 được viết ở giọng Đô trưởng, nhịp 2/4
- + Các cao độ, trường độ có trong bài
- + Các chỗ ngắt hơi

Lưu ý: HS trong giai điệu có các dấu lặng đen, có tiến hành liên bậc.

1. Tìm hiểu và nhận xét Bài đọc nhạc số 1

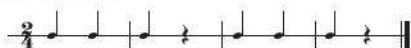
2. Đọc gam Đô trưởng

3. Đọc quãng 2 dựa theo gam Đô trưởng (đi lên và đi xuống)

4. Luyện tập âm hình tiết tấu

5. Đọc Bài đọc nhạc số 1 với tốc độ vừa phải

Các thuộc tính cơ bản của âm thanh có tính nhạc

Âm thanh trong âm nhạc có bốn thuộc tính sau:

- **Cao độ:** độ cao, thấp của âm thanh.
- **Trường độ:** độ dài, ngắn của âm thanh. Để biểu thị trường độ, người ta dùng các kí hiệu nốt tròn (●), trắng (□), đen (■), móc đơn (J),...
- **Cường độ:** độ mạnh, nhẹ hoặc to, nhỏ của âm thanh. Người ta dùng các kí hiệu để biểu thị cường độ như: *f* (forte) là mạnh, *p* (piano) là nhẹ,...
- **Âm sắc:** màu sắc của âm thanh, chỉ sự khác nhau về tính chất âm thanh của các nhạc cụ, giọng hát,... Người ta thường dùng các từ để chỉ âm sắc như: trong/trong trẻo, đục/đục đục, ngọt/ngọt ngào, ấm/ấm áp, sắc, thanh, chói,...

9

3. Thực hành – Luyện tập

HĐ3: Đọc gam Đô trưởng

GV hướng dẫn HS đọc gam Đô trưởng, quãng 2, theo mẫu và các âm ổn định. GV nên dùng đàn để làm điểm tựa về cao độ cho HS nghe và đọc.

HĐ4: Luyện đọc âm hình tiết tấu

GV hướng dẫn HS luyện đọc âm hình tiết tấu của bài thực hành số 3 theo âm tiết.

HĐ5: Thực hành đọc nhạc

GV hướng dẫn HS luyện đọc Bài thực hành số 1. Tùy vào năng lực HS mà GV có thể chia làm hai câu nhạc hoặc 4 vế nhạc để hướng dẫn. GV sử dụng đàn phím hoặc kèn phím để làm điểm tựa về cao độ cho HS.

Đánh giá:

- Mức độ 1: đọc được thang âm Đô trưởng và các âm ổn định
- Mức độ 2: đọc được Bài thực hành số 1

Tổ chức hoạt động dạy học: Lí thuyết âm nhạc

Mục tiêu: NLÂN3, NLC1, NLC3, PC1

Dụng cụ dạy học: đàn phím điện tử, máy chiếu, bảng tương tác (nếu có),...

PP & KTDH:

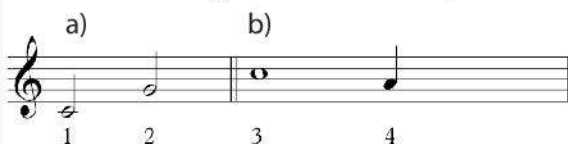
- PPDH: trực quan, làm mẫu, trò chơi,...
- KTDH: chia nhóm,...

Gợi ý hoạt động dạy học:

1. Khởi động:

HĐ1: Trò chơi âm nhạc

- GV cho HS nghe các nốt dưới đây:

- GV đàn mẫu a và yêu cầu HS so sánh âm thứ nhất và âm thứ 2, âm nào cao hơn?
- GV đàn mẫu b và yêu cầu HS so sánh âm thứ nhất và âm thứ 2, âm nào dài hơn?
- GV đúc kết tính chất cao, thấp của âm thanh

2. Hình thành kiến thức mới

HĐ2: Các thuộc tính cơ bản của âm thanh có tính nhạc

- GV tổ chức trò chơi để HS nhận biết các thuộc tính cơ bản của âm thanh có tính nhạc theo cách riêng.
- GV đúc kết lại kiến thức để HS ghi nhớ các thuộc tính trên

3. Thực hành – Luyện tập

HĐ3: Thực hành nhận biết các thuộc tính âm thanh có tính nhạc

- GV hướng dẫn HS quan sát Bài đọc nhạc số 1 để chỉ ra được: trong bài có nốt nào cao nhất, thấp nhất; trường độ dài nhất, trường độ ngắn nhất.

Đánh giá:

- Mức độ 1: biết được các khái niệm thuộc tính âm thanh
- Mức độ 2: tìm được nốt ngắn nhất, dài nhất, cao nhất, thấp nhất trong bài Đọc nhạc

Tổ chức hoạt động dạy học: Thường thức âm nhạc, Nghe nhạc

Mục tiêu: NLÂN5, NLÂN6, NLC1, NLC3, PC1, PC2

Dụng cụ dạy học: hình ảnh nhạc sĩ Lưu Hữu Phước, trích đoạn nhạc Lên đàn, nhạc nền Mùa khai trường, băng tương tác (nếu có),...

PP & KTDH:

- PPDH: trực quan, làm mẫu, trò chơi, Dalcroze,...
- KTDH: chia nhóm, khăn trải bàn,...

1. Khởi động

HĐ1: Nghe và vận động theo bài hát

- GV yêu cầu HS thực hiện lại bài hát Mùa khai trường kết hợp vận động (hoặc gõ đệm).
- GV cho HS quan sát hình ảnh các nhạc cụ violon, cello, trống, recorder và lần lượt mở tệp âm thanh của violon, cello, trống và recorder (không mở theo thứ tự hình ảnh). GV yêu cầu HS nghe và tìm hình ảnh phù hợp với âm thanh vừa nghe được.

2. Hình thành kiến thức mới

HĐ2: Tìm hiểu về nhạc sĩ Lưu Hữu Phước

- GV sử dụng kĩ thuật chia nhóm và khăn trải bàn để yêu cầu HS tìm hiểu thông tin về nhạc sĩ Lưu Hữu Phước, các thông tin gồm: tên, năm sinh năm mất, người nước nào, sự nghiệp sáng tác, các tác phẩm tiêu biểu, đặc điểm âm nhạc,... Sau khi làm việc nhóm, mỗi nhóm cử đại diện trình bày sản phẩm.

HĐ3: Thông tin về nhạc sĩ Lưu Hữu Phước

- GV đúc kết lại các thông tin của các nhóm trình bày và nêu những điểm cơ bản về nhạc sĩ Lưu Hữu Phước để HS ghi nhớ.
- GV có thể yêu cầu HS, hoặc nhóm HS trình bày lại những nét chính trong sự nghiệp sáng tác của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước.

1. Tìm hiểu về nhạc sĩ Lưu Hữu Phước

Nhạc sĩ **LƯU HỮU PHƯỚC**
(1921 – 1989)

Lưu Hữu Phước là một trong những nhạc sĩ thuộc thế hệ đầu tiên của nền âm nhạc Việt Nam hiện đại. Ông nổi tiếng với những bài hát tràn đầy khí thế cách mạng. Ca khúc của ông không chỉ có giá trị nghệ thuật cao mà còn gắn với nhiều sự kiện lịch sử trọng đại của đất nước.

Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước quê ở quận Ô Môn, thành phố Cần Thơ. Ông là tác giả của nhiều bài hát hành khúc, tiêu biểu như: *Bạch Đằng giang*, *Lên đàn*, *Tiếng gọi thanh niên*, *Giải phóng miền Nam*, *Tiến về Sài Gòn*,... Ông sáng tác những

bài chính ca xuất sắc như: *Hồn tử sĩ*, *Ca ngợi Hồ Chủ tịch*,... Các bài hát cho lứa tuổi thiếu nhi của ông như: *Mùa vui*, *Reo vang bình minh*, *Thiếu nhi thế giới liên hoan*,... được phổ biến rộng rãi và được nhiều thế hệ học sinh yêu thích.

Ngoài thành công trong lĩnh vực sáng tác, nhạc sĩ Lưu Hữu Phước còn đóng góp cho các hoạt động xã hội, cho sự nghiệp giáo dục âm nhạc của nước nhà. Ông là một trong những thành viên thành lập Viện nghiên cứu Âm nhạc Việt Nam.

Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước đã được Nhà nước truy tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về Văn học – Nghệ thuật năm 1996.

- Hãy nêu những nét chính về lĩnh vực sáng tác và đóng góp cho nền âm nhạc Việt Nam của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước

2. Nghe nhạc

- Nghe và vận động theo nhạc bài *Lên đàn*

LÊN ĐÀN

(Trích)

Nhạc: Lưu Hữu Phước

Lời: Huỳnh Văn Tiểng, Lưu Hữu Phước

10

3. Thực hành – Luyện tập

HĐ4: Nghe và vận động theo nhạc

- GV mở nhạc trích đoạn Mùa thu và vận động theo nhạc, HS bắt chước và thực hiện theo vận động của GV.
- Sau khi nghe và vận động theo nhạc, GV cung cấp thông tin về tác phẩm để HS ghi nhớ.

• Nếu cảm nhận của em về bài hát *Lên đàng*

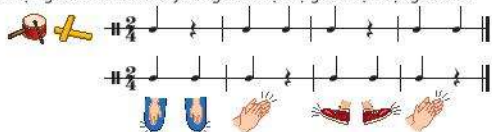
Lên đàng được nhạc sĩ Lưu Hữu Phước sáng tác năm 1944. Bài hát thuộc thể loại hành khúc, giai điệu mạnh mẽ, là lời kêu gọi, cổ vũ nhân dân xuống đường tham gia vào sự nghiệp giải phóng dân tộc. Bài hát *Lên đàng* có sức lan toả rộng rãi trong những ngày Cách mạng tháng Tám và kháng chiến chống xâm lược của nhân dân ta. Ngày nay, trong hoà bình, bài hát *Lên đàng* vẫn được phổ biến rộng rãi, là lời thúc giục thế hệ trẻ hăng say lao động và học tập để trở thành những người chủ tương lai của đất nước.

• Vì sao bài hát *Lên đàng* có sức lan toả rộng rãi trong những ngày Cách mạng tháng Tám và kháng chiến chống xâm lược của nhân dân ta?

GÓC ÂM NHẠC

1. Em hãy cùng bạn hát kết hợp đánh nhịp $\frac{2}{4}$ cho bài hát *Mùa khai trường*.

2. Thực hiện gõ tiết tấu dưới đây bằng các nhạc cụ gõ và vận động cơ thể.

3. Đọc và chép lại giai điệu dưới đây:

Moderato (vừa phải)

4. Em hãy sưu tầm thêm một số bài hát khác của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước để chia sẻ với bạn.

Học chủ đề *Vui bước đến trường*, em được bồi dưỡng đức tính chăm chỉ, tự tin và thêm yêu mến, gần gũi với mái trường.

11

4. Vận dụng – Sáng tạo

HĐ5: Sản phẩm âm nhạc

- GV chia nhóm và yêu cầu mỗi nhóm sáng tạo mẫu vận động hoặc gõ đệm theo trích đoạn nhạc *Lên đàng*, sau đó biểu diễn theo nhóm trước lớp.

Đánh giá:

- Mức độ 1: nêu được những nét chính trong sự nghiệp sáng tác của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước.
- Mức độ 2: nghe và vận động theo trích đoạn nhạc *Lên đàng*.
- Mức độ 3: sáng tạo mẫu vận động hoặc gõ đệm theo trích đoạn nhạc.

Tổ chức hoạt động: Góc âm nhạc

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề: Chú ý nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như: Em hãy sáng tạo mẫu gõ đệm cho bài hát cùng bạn. Em hãy sáng tạo mẫu giai điệu cho nhạc cụ sáo recorder hoặc kèn phím. Em có thể chép lại bài thực hành đọc nhạc...

Lưu ý: Đối với nội dung Góc âm nhạc, GV có thể linh hoạt lồng ghép đặt câu hỏi vào sau mỗi nội dung dạy học hoặc sau mỗi chủ đề bài học. Tùy tình hình thực tế mà GV vận dụng linh hoạt nội dung này miễn sao đạt được hiệu quả trong việc phát triển năng lực cho HS.

ĐÁNH GIÁ CHỦ ĐỀ

- GV có thể sử dụng các công cụ để kiểm tra đánh giá HS như:
 - + Câu hỏi
 - + Bảng kiểm (check list)
 - + Thang đo
 - + Sản phẩm học tập
 - + Phiếu đánh giá theo tiêu chí (rubrics)
- GV có thể thực hiện việc đánh giá sau mỗi nội dung dạy học hoặc sau khi kết thúc chủ đề.
- GV cần chú trọng đánh giá thường xuyên (quá trình) học tập của HS để thấy được sự tiến bộ của các em; bên cạnh đó, điều chỉnh phương pháp tổ chức hoạt động dạy học cho phù hợp với tình hình thực tế và động viên, khích lệ HS